

IV

(Informacije)

INFORMACIJE INSTITUCIJ IN ORGANOV EVROPSKE UNIJE

SVET

Smernice Evropske unije o izvajanju koncepta vodilne države za konzularne zadeve

(2008/C 317/06)

Uvod

1. Na podlagi smernic Sveta za konzularno zaščito državljanov EU v tretjih državah z dne 16. junija 2006 (sprotne opomba: dokument 10109/2/06 rev 2) in na podlagi dokumenta 10715/07, ki ga je odobril PVO, je namen navedenih smernic izvajanje sklepov Sveta za splošne zadeve in zunanje odnose z dne 18. junija 2007, katerih cilj je „okrepiti konzularno sodelovanje med državami članicami EU, in sicer z izvajanjem koncepta vodilne države za konzularne zadeve“. V teh sklepih je navedeno, da si bo vodilna država „v primeru večje konzularne krize in brez poseganja v primarno odgovornost držav članic, da zaščitijo svoje državljane, prizadevala zagotoviti pomoč vsem državljanom Evropske unije in bo skrbela za usklajeno delovanje držav članic na terenu“.
2. Te smernice so bile oblikovane v okviru izvajanja obveznosti, ki jih določa člen 20 Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti, in nalog sodelovanja iz člena 20 Pogodbe o Evropski uniji. Država članica prevzema vlogo vodilne države prostovoljno, pri tem pa sodelujejo vse države članice in jo aktivno podpirajo. V vsakem primeru druge države članice še naprej spremljajo položaj svojih državljanov na terenu, izmenjujejo obveščevalne podatke in ocene razmer ter po potrebi zagotavljajo okrepitev in dodatne vire.
3. V skladu z dokumentom 10715/07, ki ga je odobril PVO, bodo države članice ob koncu tekočega poskusnega obdobja, ki mora med drugim omogočiti pripravo nadaljnjih dejavnosti, in na podlagi praktičnih izkušenj preučile možnost formalizacije tega okvira s pravnim sklepom.
4. Glede na posebne razmere, do katerih lahko pride v primeru večje konzularne krize v tretjih državah, te smernice ne izključujejo dodatnih vrst pobud za sodelovanje ali usklajevanje.
5. Te smernice niso pravno zavezujoče in so naslovljene izključno na države članice, Evropsko komisijo in generalni sekretariat Sveta. Te smernice se objavijo v *Uradnem listu Evropske unije*.

1. Razglasitev vodilne države

- 1.1 Država članica, ki želi prevzeti nalogo vodilne države v tretji državi, to sporoči prek omrežja COREU. Misije in predstavništva v tretji državi se s to željo seznanijo na krajevnem koordinacijskem srečanju.

- 1.2 Če dve državi članici želita skupaj prevzeti nalogo vodilne države v tretji državi, to skupaj sporočita prek omrežja COREU. Če obstaja več kot ena vodilna država, so odgovornosti ustrezno deljene, pravila usklajevanja pa jasno opredeljena.
- 1.3 Država članica je razglašena za vodilno državo v zadevni tretji državi, če nobena druga država članica v 30 dneh ne vloži pritožbe in če se nalogi ne odpove prek omrežja COREU.
- 1.4 Seznam tretjih držav, kjer država članica prevzame vlogo vodilne države, posodablja generalni sekretariat Sveta glede na sporočila o razglasitvi vodilne države ali o odpovedi tej vlogi. Ta seznam se objavi na konzularnem spletnem mestu, ki ga gosti SITCEN, in se redno razpošilja državam članicam.
- 1.5 V primeru večje konzularne krize v tretji državi, v kateri nobena država ne prevzame vloge vodilne države, lahko ena ali več držav članic takoj prevzamejo to nalogo, če to sporočijo prek omrežja COREU ali na drug ustrezen način. Države članice lahko zavrnejo ponudbo vodilne države v skladu s točko 2.2.

2. Naloge vodilne države

2.1. Vodilna država prevzame naslednje naloge:

- (a) Razen v kriznih razmerah, vodilna država prek pooblaščenega vodje misije ali predstavništva v tretji državi in v sodelovanju z državo članico, ki predseduje Evropski uniji na lokalni ravni, usklajuje najustreznejše pripravljalne ukrepe. Vodilna država pripravi načrt za evakuacijo upravičencev iz točke 3.1 in o tem obvesti predstavništva držav članic in delegacijo Komisije.
 - (b) V primeru večje konzularne krize vodilna država izvaja ukrepe pomoči za upravičence iz točke 3.1. Vodilna država obvesti države članice, ki jih kriza zadeva, o razvoju dogodkov. Vodja misije ali predstavništva vodilne države na krajevni ravni omogoča sodelovanje na terenu med državami članicami, ki so poslale dodatno osebje ter zagotovile finančna sredstva, opremo in skupine za zdravstveno pomoč v skladu s točko 5.2. Vodja misije ali predstavništva vodilne države je tudi odgovoren za usklajevanje in vodenje operacij za pomoč, zbiranje in morebitno evakuacijo na varen kraj ob podpori drugih zadevnih držav članic.
- 2.2 Kadar vodilna država oceni, da je treba izvesti evakuacijo upravičencev iz točke 3.1, o tem obvesti zadevne države članice na kraju samem in njihove prestolnice. Zadevne države članice pa obvestijo vodilno državo o njihovem stališču glede evakuacije in o tem, ali so pripravljene sprejeti tovrstno pomoč vodilne države. Kadar država članica odkloni to pomoč, je sama odgovorna za zaščito svojih državljanov in drugih morebitnih upravičencev njene konzularne pomoči. Državljanji te države članice in drugi morebitni upravičenci njene konzularne pomoči so po načelu nediskriminacije še naprej upravičeni do pomoči vodilne države. Vodilna država ne odgovarja za morebitne posledice odločitve države članice o zavrnitvi njene pomoči.
 - 2.3 Udeležba upravičencev pri evakuaciji je prostovoljna. V primeru evakuacije vodilna država nosi odgovornost, dokler evakuirane osebe ne prispejo na varen kraj, ki ga je določila vodilna država. Prevoz evakuiranih oseb drugam, kot na tako določen varen kraj, ne spada med naloge vodilne države.
 - 2.4 V primeru, da vodilna država v nasprotju z drugimi državami članicami oceni, da evakuacija še ni primerna, mora sodelovati pri pomoči, ki jo izvajajo druge države članice in se z njimi pri tem usklajevati.

3. Upravičenci

- 3.1 Vse osebe, ki so upravičene do konzularne pomoči svoje države članice so upravičene do pomoči vodilne države.

4. **Izmenjava informacij** ⁽¹⁾

- 4.1 Da bi vodilni državi omogočile tekoče izvajanje nalog, opredeljenih v točki 2.1, države članice sporočajo podatke, ki so nujno potrebni za izvajanje teh nalog, in sicer tiste, ki so opredeljeni v Prilogah I, II in III smernic z dne 16. junija 2006.
- 4.2 Vodilna država se zaveže, da bo te podatke uporabila le v okviru nalog, za katere je odgovorna kot vodilna država.
- 4.3 Vodji misije ali predstavništva vodilne države te podatke po skupaj določenih postopkih na krajevni ravni sporočajo pooblaščenim vodjem misij ali predstavništev v tretji državi.
- 4.4 Kadar država članica ne imenuje pooblaščenega vodje misije ali predstavništva v tretji državi, sama pošilja potrebne podatke vodilni državi po skupno opredeljenih postopkih.
- 4.5 Kadar država članica pošlje vodilni državi nepopolne podatke ali jih sploh ne pošlje, to negativno vpliva na možnost vodilne države za izvajanje nalog, opredeljenih v točki 2.1. V tem primeru vodilna država izvaja pomoč v okviru razpoložljivih informacij.

5. **Prispevki k nalogam vodilne države**

- 5.1 Ob upoštevanju načela evropske solidarnosti in v skladu s primarno odgovornostjo držav članic, da zaščitijo svoje državljane, države članice prispevajo k tekočemu izvajanju nalog vodilne države.
- 5.2 Na podlagi tega lahko vodilna država pozove druge države članice k prostovoljni kadrovske in logistični podpori v času krize. Predstavniki držav članic lahko v okviru nacionalnih skupin za krizno odzivanje zagotovijo podporo vodilni državi na krajevni ravni. Vodilna država lahko uporabi tudi instrumente, kot so mehanizem Skupnosti na področju civilne zaščite in strukture za krizno upravljanje pri generalnem sekretariatu Sveta ter izkoristi logistično podporo krajevne delegacije Evropske komisije. O vlogi Komisije se doseže dogovor med vodilno državo in zadevno delegacijo Komisije v fazi načrtovanja. Osebe Komisije ne opravlja konzularnih opravil.
- 5.3 Vodilna država predstavi državam članicam bilanco svojih odhodkov in odhodkov sodelujočih držav iz točke 5.2.
- 5.4 Vodilna država lahko od držav članic zahteva povračilo stroškov, nastalih pri opravljanju svojih nalog. V primeru zahteve po povračilu stroškov države članice prispevajo k stroškom nalog vodilne države sorazmerno s številom oseb, ki jim je bila zagotovljena pomoč. Ta prispevek se določi po odbitku morebitnih stroškov iz točke 5.2. V skladu s Sklepom 95/533/ES o zaščiti državljanov Evropske unije s strani diplomatskih in konzularnih predstavništev lahko državam članicam stroške povrnejo osebe, ki jim je bila zagotovljena pomoč, in sicer na podlagi zaveze o povrnitvi, ki jo vodilna država po možnosti pridobi pri evakuaciji.
- 5.5 Če upravičenec do pomoči vodilne države zahteva nadomestilo za škodo, ki jo je utrpel pri izvajanju pomoči vodilne države, se vodilna država in država članica upravičenca o tem posvetujeta in preučita možnosti za nadaljnje ukrepanje v skladu z njunim nacionalnim pravom in postopki ter mednarodnim pravom.

6. **Seznanjanje javnosti**

- 6.1 Države članice sprejmejo ustrezne ukrepe, da bi s temi smernicami seznanile vse osebe, ki so upravičene do njihove konzularne pomoči, zlasti prek potovalnih spletnih mest.

⁽¹⁾ Kar zadeva osebne podatke, ki se zbirajo in vodijo v smislu uporabe teh smernic, se uporabljajo ustrezna pravila EU, zlasti Direktiva 95/46/ES Evropskega parlamenta in Sveta o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov in o prostem pretoku takih podatkov.